

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA VE ONARIM ANABİLİM DALI
MİMARİ RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMINA AİT EĞİTİM
PLANI

Güz Yarıyılı Zorunlu Dersler		AKTS
Kredisi		Kredisi
RES 500 26	Yüksek Lisans Tezi	(0+1)Kredisiz
RES 507 15	Mimari Restorasyon Tasarımı (mimarlar için)	(4+8)8
RES 503 15	Tarihi Yapı Malzemelerini Koruma I (kimyacılar için)	(4+8)8
RES 505 15	Yapısal Korumada Tasarım I (inşaat mühendisleri için)	(4+8)8
RES 509 14	Koruma Planlaması I (şehir ve bölge plancıları için)	(4+8)8
	Seçmeli Ders 4	(3+0)3
	Seçmeli Ders 5	(3+0)3
	Seçmeli Ders 5	(3+0)3
RES 597 2	Seminer	(0+2)Kredisiz
RES 8XX 4	Uzmanlık Alanı Çalışmaları	(8+0)Kredisiz
Bahar Yarıyılı Zorunlu Dersler		
RES 500 26	Yüksek Lisans Tezi	(0+1)Kredisiz
RES 508 15	Tarihsel Çevrenin Korunması (mimarlar için)	(4+8)8
RES 504 15	Tarihi Yapı Malzemelerini Koruma II (kimyacılar için)	(4+8)8
RES 506 15	Yapısal Korumada Tasarım II (inşaat mühendisleri için)	(4+8)8
RES 510 15	Koruma Planlaması II (şehir ve bölge plancıları için)	(4+8)8
RES 595 4	Mimari Korumada Araştırma Yöntemleri ve Etiği	(3+0)3
	Seçmeli Ders 6	(3+2)4

	Seçmeli Ders	(3+0)3
	4	
RES 8XX	Uzmanlık Alanı Çalışmaları	(8+0)Kredisiz
4		

Toplam kredi : 35

Bütün Yüksek Lisans öğrencileri RES 597 Seminer dersini ilk dört yarıyıl içinde almak zorundadır.

Tüm öğrenciler RES 507, RES 508 veya RES 503, RES 504 veya RES 505, RES 506 veya RES 509, RES 510 derslerinden birini almak zorundadır.

RES 521 ve RES 551 dersleri, RES 507, 508, 503, 504, 505, 506, 509 ve 510 ile birlikte alınmalıdır. Eğer bu mümkün değilse, RES 521 ve RES 551 dersleri; RES 507, 508, 503, 504, 505, 506, 509 ve RES 510 dersinden önce alınmalıdır.

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA VE ONARIM ANABİLİM DALI
MİMARİ RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMINA AİT EĞİTİM
PLANI

Seçmeli Dersler		AKTS
	<u>Kredisi</u> <u>Kredisi</u>	
RES 521	Mimari Restorasyon Kuramı ve Tarihi	(3+0)3
5		
RES 551	Tarihi Yapı Malzemelerinde Bozulma ve Koruma	(3+0)3
5		
RES 522	Anadolu Mimarlık Tarihi	(3+0)3
4		
RES 523	Korumada Tasarım Yaklaşımları	(3+0)3
4		
RES 524	Arkeolojik Alanları Koruma Yaklaşımları	(3+0)3
4		
RES 525	Anadolu'da Yöresel Yapılar	(3+0)3
4		
RES 526	Mimari Mirasın Korunmasında Tarihi ve Felsefi Konular	(3+0)3
4		
RES 527	Korumada Tarihi Araştırma Yöntemleri	(3+0)3
4		
RES 531	Tarihi Yapı Sistemleri	(3+0)3
4		
RES 532	Tarihi Yapılarda Strüktürel Değerlendirme ve Müdahale Yöntemleri	(3+0)3
4		
RES 541	Tarihi Yapıları Belgeleme Teknikleri	(3+0)3
4		
RES 542	Tarihi Yapıları İleri Belgeleme Teknikleri	(3+0)3
4		
RES 543	Tarihi Alanları İleri Belgeleme Teknikleri	(3+0)3
4		
RES 552	Tarihi Yapı Malzemeleri ile ilgili Laboratuvar Araştırma Teknikleri	(3+2)4
6		
RES 554	Restorasyon Projesi Yönetimi	(3+0)3
4		
RES 556	Tarihi Yapılarda Kullanılan Kireç Harç ve Sıvaların Özellikleri	(3+0)3
4		
RES 557	Roma Döneminde Yapım Teknikleri	(3+0)3
4		
RES 558	Yapı Malzemeleri olarak Doğal Taşlar	(3+0)3
4		

RES 561	Kültürel Miras Alanlarının Yönetimi 4	(3+0)3
RES 562	Korumanın Hukuki ve İdari Boyutları 4	(3+0)3
RES 563	Bütüncül Koruma 4	(3+0)3
RES 570	Mimari Restorasyonda Özel Konular 4	(3+0)3

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA VE ONARIM ANABİLİM DALI
MİMARİ RESTORASYON YÜKSEK LİSANS PROGRAMINA AİT EĞİTİM
PLANI

AKTS

DERS İÇERİKLERİ

RES 507 **Kredisi Kredisi**
Mimari Restorasyon Tasarımı (mimarlar için) **(4+8)8**
15

Mimari restorasyon projesinin temelleri, mimari ölçüm ve çizimlerle tarihi bir yapının belgelenmesi için arazi çalışmaları, yapıda kullanılan inşa teknikleri, malzemeler ve sorunları, geçirdiği değişimleri saptamak için yapının mimari analizi, ve yapıyla ilgili tarihi belgelerin incelenmesi. Yapının restitüsyonu ve restorasyon önerisinin hazırlanması. Çizim ve raporlarla sunum.

RES 508 **Tarihsel Çevrenin Korunması (mimarlar için)** **(4+8)8**
15

Tarihsel alanların korunması ile ilgili yöntemlerin tanıtılması. Seçilen bir tarihsel alanın uygun belgeleme yöntemleriyle araştırılması. Alanın mimarı, doğal, kültürel ve sosyo-ekonomik özelliklerinin incelenmesi. Olanakların ve soruların değerlendirilmesi. Olası öneri, tasarım rehberi ve koruma kararlarının geliştirilmesi.

RES 503 **Tarihi Yapı Malzemelerini Koruma I (kimyacılar için)**
(4+8)8 15

Çalışma için tarihi bir konut yapısının seçilmesi. Burada amaçlanan farklı disiplinlerden öğrencilere enterdisipliner bir çalışma atmosferi sağlayabilmektir. Seçilen yapının arazi çalışmaları boyunca malzemelerinin belgelenmesi. Laboratuvar çalışmaları için gerekli örneklerin toplanması. Yapısal sorunlar ve malzeme bozulmalarının görsel incelenmesi. Yapının değişik zamanlarına ait özgün malzemelerin fiziksel, mineralojik, kimyasal özelliklerinin ve bozulma nedenlerinin tespit edilmesi. Bu analizleri temel alarak malzeme koruma ilkelerinin saptanması. Koruma müdahaleleri için malzeme özelliklerinin saptanması.

RES 504 **Tarihi Yapı Malzemelerini Koruma II (kimyacılar için)**
(4+8)8 15

Tarihi bir anıt yapısının çalışma konusu olarak seçilmesi. Amaç farklı disiplinlerden gelen öğrenciler için disiplinlerarası çalışma ortamı sağlamaktır. Seçilen yapı üzerinde arazi çalışmaları ile malzemelerin belgelenmesi. Laboratuvar çalışmaları için örneklerin toplanması. Strüktürel sorunların ve malzeme bozulmalarının görsel tesbiti ve grafik sunumu. Yapının farklı dönemlerine ait özgün malzemelerin fiziksel, mineralojik ve kimyasal özellikleri ve bozulma sorunları için laboratuvar analizleri. Bu analizlere dayalı malzeme koruma ilkelerinin belirlenmesi. Koruma müdahaleleri için malzeme özelliklerinin tanımlanması ve sonuçların grafik sunumu

RES 505 Yapısal Korumada Tasarım I (inşaat mühendisleri için) (4+8)8

15

Çalışma için tarihi bir konut yapısının seçilmesi. Seçilen yapının arazi çalışmaları ile yapım tekniğinin belgelenmesi. Yapısal sorunların görsel incelemesi. Zemin araştırması için gerekli çalışmaların planlanması. Taşıyıcı sistemle ilgili sorunların zararsız test yöntemleri ile saptanması. Restorasyon ilkeleri çerçevesinde gerekli müdahaleleri içeren bir proje ve rapor hazırlanması.

RES 506 Yapısal Korumada Tasarım II (inşaat mühendisleri için) (4+8)8

15

Tarihi bir anıt yapısının çalışma konusu olarak seçilmesi. Seçilen yapının arazi çalışmaları ile yapım tekniğinin belgelenmesi. Yapısal sorunların görsel incelemesi. Zemin araştırması için gerekli çalışmaların planlanması. Taşıyıcı sistemle ilgili sorunların zararsız test yöntemleri ile saptanması. Koruma ilkeleri çerçevesinde gerekli müdahaleleri içeren bir proje ve rapor hazırlanması.

RES 509 Koruma Planlaması I (şehir ve bölge plancıları için) (4+8)8

15

Tarihi dokularda yapı ölçeğini de içeren belgeleme, analiz ve değerlendirme çalışmaları. Miras değerlerinin belirlenmesi. Çevre ve yapı ölçeklerinde restorasyon, yeniden yapım, yeniden canlandırma, geri dönüşüm gibi müdahale kararlarının geliştirilmesi. Uygulama olanaklarına dair proje hazırlanması ve tasarım rehberinin oluşturulması.

RES 510 Koruma Planlaması II (şehir ve bölge plancıları için) (4+8)8

15

Kentsel koruma kavramının irdelenmesi; tarihi alanların kentsel büyüme ve sosyal, demografik, mekânsal ile siyasal değişimler bağlamında irdelenmesi. Kentlerdeki yerinden etme/ yeniden yerleşme süreçlerini ortaya çıkaran küresel yeniden yapılanma bağlamında eski kent merkezlerinin ve/(ya) kentsel alan içine sıkışmış tarihi dokuların değişen işlevleri ve üstlendikleri yeni rollerin değerlendirilmesi. Tüm bu sorun odaklarının saptanması, kavranılması, dünyada ve ülkemizde yapılan çalışmaların, örneklerin incelenmesi ve yeni bir yaklaşım ve uygulama modelinin önerilmesi.

RES 521 Mimari Restorasyon Kuramı ve Tarihi (3+0)3

5

Mimari koruma uygulamaları, mimari koruma kuramlarından bağımsız düşünülemez. Mimari nesnenin sanat eseri olarak tanımlanmasına neden olan değerlerinin kavranmasında bu kabulün önemi büyüktür. Çağdaş koruma kuramını anlayabilmek için, gelişiminin tarihini öğrenmek gereklidir. Bu kapsamda Akdeniz çevresinde barınmış olan antik uygarlıklar ile başlayan ve Aydınlanma Çağı Avrupası'nın uygarlıkları ile devam eden tarihi süreç incelenecektir. İlgili metinler okunarak; belgeleme teknikleri, araştırma yöntemleri, koruma yaklaşımları, müdahale biçimleri ve örgütlenme şekillerine dikkat çekilecektir. Kuramsal terimler ayrıntılı olarak tartışılacaktır.

RES 522 **Anadolu Mimarlık Tarihi** **(3+0)3**
4

Farklı uygarlık ve dönemlere ait yapı tipleri ile yerleşim biçimlerinin restorasyon uzmanı bakış açısı içinde incelenmesi. Farklı yöntemlerle Anadolu mimarlık tarihini ele alan seçilmiş okumaların tartışılması. Bir yapı tipini çözümleyen dönem ödevinin hazırlanması. Ödevin sözlü ve yazılı sunumlarının gerçekleştirilmesi.

RES 523 **Korumada Tasarım Yaklaşımları** **(3+0)3**
4

Çeşitli ülkelerde farklı örnekler gösteren tarihi yapılardaki mimari tasarım eğilimleri ile ilgili seçilmiş temalar koruma kuramı bağlamında incelenecek ve tartışılacaktır. Farklı koruma yaklaşımlarında benimsenen kavramsal fikirler irdelenecektir.

RES 524 **Arkeolojik Alanları Koruma Yaklaşımları** **(3+0)3**
4

Kültür varlığı özelliklerinin değerlendirilebilmesi için antik yapı parçası, yapı, yapı grubu ve arkeolojik alanların belgelenmesi. Arkeolojik mirasın korunmasında disiplinler arası çalışmaların rolü. Çeşitli koruma sorunlarıyla ilgili örnekler ve alıştırmalar. İlgili araçlarla arazide ve laboratuarda çalışmalar. İşlenecek bazı konular: Arkeolojik alanların görsel analizi, arkeolojik alanlara özel disiplinler arası uygulamalar, arkeolojik alan koruma projesinin planlanması.

RES 525 **Anadolu'da Yöresel Yapılar** **(3+0)3**
4

Konut mimarisine tarihi perspektif içinde genel bir bakış sağlayacaktır. Ders; yapılar, toplu ve dağınık yerleşmeleri içeren örneklerle yöresel biçimleri anlamaya odaklanacaktır.

RES 526 **Mimari Mirasın Korunmasında Tarihi ve Felsefi Konular** **(3+0)3**
4

Bu ders, mimari korumanın yeni ve gelişmekte olan alanlarına ilişkin kuramsal tartışmaları ve bu tartışmaların uygulamadaki yansımalarını içermektedir. Tematik okumalar ve sunuşlar yapılacaktır. Tartışılacak temalardan bazıları özgünlük, dokunulamaz miras, alan sunumu, kültürel turizm ve tümleşik korumadır.

RES 527 **Korumada Tarihi Araştırma Yöntemleri** **(3+0)3**
4

Bu ders, mimari mirasın araştırılmasında kullanılan birincil ve ikincil kaynaklar, yazılı ve görsel belgeler ve araştırma yöntemlerine ilişkin bilgileri içermektedir.

RES 531 **Tarihi Yapı Sistemleri** **(3+0)3**
4

Tarihi yapılarda kullanılan taşıyıcı malzemelerin temel özellikleri; yığma yapı türleri, bunları oluşturan temel, duvar, kolon, kemer, tonoz ve kubbe gibi bileşenleri; ahşap yapılar; temel sistemleri bağlamında zemin davranışları.

RES 532 Tarihi Yapılarda Strüktürel Değerlendirme ve Müdahale Yöntemleri (3+0)3

4

Tarihi yapılarda zemin özellikleri, taşıyıcı sistemler, bunları oluşturan elemanların strüktürel davranışları ve malzeme özellikleri, hasar türleri, hasar tespit yöntemleri ve müdahale teknikleri.

RES 541 Tarihi Yapıları Belgeleme Teknikleri (3+0)3

4

Tarihi yapının tanıtılması, mimari bileşenlerinin çözümlenmesi. Basit belgeleme araçlarının tanıtılması, eskiz hazırlama, Geleneksel aletlerle ölçü alma; plan, kesit, cephe çizimlerini oluşturma. Yapı malzemelerinin ve bozulmalarının arazide saptanması, stüdyoda grafik bir dil geliştirilerek sunumu.

RES 542 Tarihi Yapıları İleri Belgeleme Teknikleri (3+0)3

4

Mimari ölçeklerdeki koruma çalışmalarına veri oluşturacak, ileri belgeleme teknik ve gereçlerinin tanıtılması; elektronik aletler ve ilgili yazılımlarla, arazide ve laboratuvar ortamında alıştırmalar yapılması. Koruma projelerinin analizi, değerlendirme ve öneri aşamalarında kullanılacak sunum tekniklerinin araştırılması; poster, 3 boyutlu model ve internet gösterisi hazırlama çalışmaları. Koruma veri tabanlarının oluşturulması, dijital arşivleme çalışmaları.

RES 543 Tarihi Alanları İleri Belgeleme Teknikleri (3+0)3

4

Korumada GIS'in (Coğrafi Bilgi Sistemleri) yeri konusuna odaklanılması. Koruma konularından seçilecek örnekler ve alıştırmalar. İlgili araç ve gereçlerle arazide ve laboratuvar ortamında alıştırmalar. İşlenecek bazı konular: Tarihi çevrenin mekansal analizi, tarihi çevre için GIS teknikleri ve uygulamaları, koruma verilerinin toplanması ve analizi, tematik harita oluşturulması.

RES 551 Tarihi Yapı Malzemelerinde Bozulma ve Koruma (3+0)3

5

Tarihi yapı malzemelerinin özellikleri ve bunların bozulma seyirleri. Tarihi yapılarda malzeme korumasının felsefesi. Koruma müdahalelerinin modern analizi ve iyileştirici teknikleri. Malzeme korumasıyla ilgili örneklerin tartışılması.

RES 552 Tarihi Yapı Malzemeleri ile İlgili Laboratuvar Araştırma Teknikleri (3+2)4

6

Tarihi yapı malzemelerinin analizinde laboratuvar araştırma yöntemlerinin sunumu. Malzeme bozulmalarının belirlenmesi, iyileştirme ve koruma yöntemleri. Restorasyon projesinde çalışılan yapının malzemeleriyle ilgili laboratuvar araştırması.

RES 554 Restorasyon Projesi Yönetimi (3+0)3

4

Restorasyonda projelendirme ve uygulama süreçlerinde yönetim. Disiplinlerarası iş ve bütçe programının uygulanması. Problem tanımı ile başlayıp, uygulama sürecinde kullanılmak üzere hazırlanacak etkili bir kılavuzun hazırlanması ile sonlanacak bütün süreçleri kapsayıcı çok yönlü bir organizasyonun kurulması.

RES 556 Tarihi Yapılarda Kullanılan Kireç, Harç ve Sıvaların Özellikleri (3+0)3

4

Kireç harçları ve sıvalarının genel özellikleri tanıtılacaktır. Laboratuarda bulunan teknik ve bilimsel donatım, tarihi yapılarda bulunan kireç harç ve sıvaların analizi için kullanılacaktır.

RES 557 Roma Döneminde Yapım Teknikleri (3+0)3

4

Dönemin kısa bir tarihçesinden başlayarak, inşaata uygun yer seçimi stratejileri, erken dönemlerine ait yapılar, ilk kez o dönemde ortaya çıkan tuğla ve beton gibi malzemeler, inşaat araç ve gereçleri, duvar, kemer ve kubbelerin tanıtımı; bu temel bilgileri takiben, yollar, köprüler, su yolları ve su kemerleri gibi altyapı eserleri ile küçük ölçekli yapılardan anıtsal yapılara kadar mimari örneklerin değerlendirilmesi.

RES 558 Yapı Malzemeleri olarak Doğal Taşlar (3+0)3

4

Dersin ana başlıkları, doğal taşların fiziksel özellikleri, el örneklerin (doğal kayacın numunelerinin) belirlenmesi için fiziksel, kimyasal ve mekanik testler, magmatik, metamorfik ve sedimanter kayaların elementleri ile tanımlanması, Mimarlıkta en yaygın olarak kullanılan kayaların özelliklerine ilişkin bilgiler ve pratik çalışmalar, doğal taşlar üzerine jeolojik süreçlerin etkisi.

RES 561 Kültürel Miras Alanlarının Yönetimi (3+0)3

4

Kültürel miras alanlarıyla ilgili ana kavramlar. Kurtarma kazıları ve kentsel arkeoloji. Kültürel mirasa ilişkin yasal ve yönetsel çerçeve. Kültürel miras alanlarında farklı disiplinler ve uygulamaları. Kültürel miras alanlarının beşerî bağlamı. Kültürel mirasın farklı değer ölçütleri. Kültürel miras üzerinde bireysel mülkiyet hakları ve kamu yararı. Kültürel miras alanlarında yönetim politikaları ve stratejileri. Kültürel miras alanlarında kısa ve uzun vadeli müdahale ve eylem planları. Kültürel miras alanlarının yönetim süreçlerine kamu katılımı. Kültürel miras alanlarının sunumu. Kültürel miras alanlarında sürdürülebilir turizm kullanımları. Kültürel miras alanlarındaki uygulamalar için finansman olanakları.

RES 562 Korumanın Hukuki ve İdari Boyutları (3+0)3

4

Korumada hukuki ve idari konuların gözden geçirilmesi. Bu konuda uluslararası kuralların, tüzüklerin, beyanname ve sözleşmelerin incelenmesi. Türkiye ve dünyadaki resmi ya da resmi olmayan kuruluşlar.

RES 563 Bütüncül Koruma (3+0)3
4

Tarihi ve doğal çevre; sosyal, ekonomik ve kültürel yönleriyle çağdaş koruma kavramı bağlamında tartışılacaktır. Koruma alanını etkilemesi olası diğer disiplinlerden kaynaklanan alternatif yaklaşımlar da konu edilmektedir. Ders örnek alan sunumları ve metin okumaları içermektedir.

RES 570 Mimari Restorasyonda Özel Konular (3+0)3
4

Koruma alanında evrensel düzeyde ortak bir dil oluşturan uluslararası tüzük ve ilkeler; ülkemizin kendine özgü koruma konu ve sorunları; ulusal yasa ve düzenlemelerin bilimsel ilkeler çerçevesinde değerlendirilmesi.

RES 595 Mimari Korumada Araştırma Yöntemleri ve Etiği (3+0)3
4

Mimari Koruma alanında bilimsel araştırma kurgulanması öğretilenektir. Mimari koruma alanındaki temel araştırma yöntemleri öğretilenektir. Sahtecilik, çarpıtma ve aşırma gibi bilimsel araştırmanın temel etik sorunları öğretilenektir. Bilimsel araştırma sonuçlarının raporlanması ve sunumu öğretilenektir.

RES 597 Araştırma Semineri (0+2)Kredisiz
2

Tez konusunun seçimi, tezin ilk ana hatlarının hazırlanması, sözlü ve yazılı sunum. Ders öğrencilere tezlerini yazmaları için gereksinim duyacakları pratik ve kuramsal desteği sağlamak için planlanmıştır. Bu amaçla ders, ilgili araştırma araçlarının tanıtımı ile başlayacak ve her tezle ilgili özel bireysel görüşmelerle devam edecektir.

RES 500 M.S. Thesis (0+1)Kredisiz26

Dersin içeriği seçilen tez konusuna göre değişir. Çalışma programı öğrencinin yöneticisiyle yapacağı görüşmeyle belirlenecektir. Öğrenci tez çalışması ile gelişmelidir.

RES 8XX Uzmanlık Alanı Çalışmaları (8+0)Kredisiz4

Aynı öğretim üyesinin danışmanlığındaki lisansüstü öğrenciler ileri konuları danışmanlarının gözetiminde çalışırlar.